

Schoon op school

Uitdaging voor schoonmaakbedrijven

De schoonmaakkwaliteit in het basisonderwijs is al jaren onderwerp van gesprek. Schoonmaakbedrijven vinden dat ze te weinig vergoeding krijgen en een school wordt als klant dan ook niet altijd met het grootste enthousiasme begroet. Uit een onderzoek in opdracht van de overheid is gebleken dat de schoonmaakkwaliteit op scholen bedroevend is. Of is er een lichtpuntje?

Tekst: Jan Halfman

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC en W) heeft in 2006 de schoonmaakkwaliteit op de scholen binnen het primair onderwijs laten onderzoeken. De conclusie was dat de schoonmaakkwaliteit er sinds het eerste onderzoek in 1999 slechts licht op vooruit gegaan is, maar dat per saldo met name het sanitair er nog slecht aan toe is.

Niet dat er niets is gebeurd. Het ministerie heeft samen met OSB geprobeerd extra geld voor de schoonmaak te reserveren en in 2002 is de actie 'schoon op school en fris in de klas' gestart. Een campagne om de aandacht op schoonmaak te vestigen, die tevens concrete handvaten gaf om de schoonmaak binnen scholen te organiseren en beheren. Goede initiatieven, maar op basis van de kille cijfers kan worden geconcludeerd dat het weinig heeft uitgehaald.

Meer geld?

Op basis van het dit jaar door Masterkey-Plus uitgevoerde onderzoek, kan geen directe link worden gelegd tussen de normatieve vierkante-metervergoeding voor schoonmaakonderhoud die scholen van OC en W ontvangen, en de schoonmaakkwaliteit. Wel is vastgesteld dat de vergoeding de afgelopen vijf jaar 2,18 procent minder gegroeid is dan de gemiddelde prijsstijging in de branche.

Een belangrijke reden waarom de link niet kan worden gelegd, ligt in het feit dat de meeste scholen (90 procent) gebruik maken van extra hulp, voornamelijk door ouders, docenten en conciërges. In bijna een derde van de gevallen wordt meer dan 20 procent van alle schoonmaakuren ingezet door derden. Omdat derden veelal op vrijwillige basis zonder vergoeding werken, worden de kosten relatief laag gehouden. Wellicht daarom geeft ongeveer een derde van de scholen minder geld uit aan schoonmaak dan zij volgens de normatieve vierkante-metervergoeding aan schoonmaak kunnen besteden.

Een derde geeft de normatieve vergoeding geheel uit aan schoonmaak, maar eveneens een derde geeft *meer* uit aan schoonmaak dan ze op basis van de vierkante-metervergoeding zouden mogen uitgeven.

Mede hierdoor is geen duidelijke link te leggen tussen de schoonmaakkosten en de geconstateerde schoonmaakkwaliteit. Verder en diepgaander onderzoek is noodzakelijk om de relatie tussen kosten en kwaliteit vast te stellen.

Voor velen lijkt de oplossing waarschijnlijk veel simpeler. Meer geld erbij, het schoonmaakbedrijf de schoonmaak laten regelen en klaar zijn we met de het probleem van de schoonmaakkwaliteit op basisscholen.

Beleving versus realiteit

Was het maar zo eenvoudig. Tijdens het onderzoek kwam eveneens naar voren dat de schoonmaakbeleving bij 77 procent van de ondervraagden, veelal schooldirecteuren, als voldoende tot zeer goed werd aangemerkt. Dat is toch uiterst merkwaardig. De overgrote meerderheid is positief over de kwaliteit, terwijl de realiteit aangeeft dat het merendeel juist onvoldoende is. Wil men de werkelijkheid niet onder ogen zien, zijn ze murw gebeukt door de regelgeving en blind voor de feitelijke situatie, of is het geen issue en vindt men het wel prima zo? Uiteraard zijn er nog vele hypothe-

Tips schoonmaken op school

De uitdaging voor schoonmaakbedrijven is praktische afspraken maken – die de schoonmaak ten goede komen – met de scholen. Doel: Schoonmaak op de kaart. Bijvoorbeeld:

- Slofjes voor leerlingen om vervuiling in de school te beperken.
- Leerlingen zetten de stoelen op tafel na de les en maken de borden schoon.
- Voorafgaand aan een periodieke reinigingsbeurt zorgt de school ervoor dat een lokaal ontruimd is.
- Schoonmaakbedrijf moet als adviseur optreden wat betreft de te gebruiken afwerkmaterialen in scholen.
- In het algemeen geldt – en bij scholen in het bijzonder – dat goede schoonmaak staat of valt bij goede en betrokken schoonmaakmedewerkers.

sen te bedenken, maar de vraag is: Hoe kan dit?

Waarschijnlijk is schoonmaak binnen het primair onderwijs over het algemeen geen issue. Er zijn allerlei acties gestart om de kwaliteit te verbeteren, maar de uitkomst is dat 61 procent van de ondervraagden niet bekend is met de actie 'schoon op school en fris in de klas'. Bovendien heeft de meerderheid een positief beeld van de schoonmaakkwaliteit.

Wanneer je bedenkt dat schooldirecties zelf beslissen waar het geld aan wordt uitgegeven, bijvoorbeeld lesmateriaal of schoonmaak, lijkt de conclusie voor de hand te liggen. Wij kunnen het met z'n allen belangrijk vinden dat de schoonmaak op de basisscholen in orde is, maar dan moet de schooldirectie daar zelf ook prioriteit aan geven. Zolang dat niet gebeurt, is een goede samenwerking met het schoonmaakbedrijf niet aan de orde en zal de kwaliteit ondermaats blijven.

Schone taak

Toch is er licht aan het einde van de tunnel, in de vorm van een tweeledige oplossing. Op macroniveau moet het ministerie van OC en W

ervoor zorgen dat de normatieve vierkante-metervergoeding voor schoonmaak wordt verhoogd. Op basis van andere onderzoeken is het eigenlijk allang duidelijk dat daar een belangrijke oorzaak ligt. Maar alleen met geld red je het niet. Het geld moet uiteraard ook op de juiste wijze voor schoonmaakdoeleinden worden besteed en daar ligt een mooie uitdaging voor de schoonmaakbedrijven.

Op microniveau, eigenlijk op individueel schoolniveau, moet de schoonmaakdienstverlener in samenspraak met de schooldirectie praktische afspraken maken om optimaal te kunnen schoonmaken. Schooldirecties hebben vele zaken te regelen en moeten vele prioriteiten stellen. Het schoonmaakbedrijf echter moet de directie ervan overtuigen dat er randvoorwaarden komen, zodat het schoonmaakbedrijf optimaal zijn werk kan doen. Kortom, de oplossing is eigenlijk heel simpel. Er ligt een schone taak voor ons...

Dr. G.J. Halfman, directeur Masterkey-Plus